

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiin pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiin, strada Măcelarilor 37
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiin, 21 August, 1892.

Suntem la începutul unui an scolaru. Generaliunea tină de prin toate colțurile țerei noastre alergă spre orașe, spre a se supune tractărei învățătorilor chemați a-i conduce la fântânile cu apă sciinței.

An de an scade cifra tinerilor români de pe la scôle, și cu deosebire scade numărul tinerimei noastre de pe la institutele neromâne din patria noastră. Cifra acăsta cu deosebire bate la ochi în scôlele medii, începând dela clasele mai înalte, și cine compară starea de ați a lucrurilor cu starea înainte de anii 1870, căci cam dela 1870 încôce au început a se înrădăcina și lăți sistemul cu terorismul magiarisărei de ați, acela rămâne uimit în fața grozavei diferențe în numărul tinerimei române de pe atunci și cel de acum la scôlele străine.

Vor fi mulți încă, cari vor mai fi privind cu ochi sufletesci la tabloul ce-l înfățișă junimea studiosă română aici în Sibiin între anii 1860—1870, și e mare pleiada acelora, cari și-au făcut studiile aici, și dacă aceia vor privi ați la tinerimea dela scôlele de aici, și vor face comparațiunea cu stadiul înfloritoriu de pe atunci, instinctiv se vor întreba, de unde provine acăsta enormă diferență, acăsta decadință.

De bună-sămă se va întreba tot așa fie-care om cugetătoriu față cu toate institutele dela noi. Așa o face omul, care în scôlele din Murș, Oșorheiu în anii 1860—70 putea observa tineri români cu sutele, căci aici graviteză ambele Târnavă, valea Murșului și câmpia Transilvaniei cu o compactă populațiune română, cu omeni cu dare de mână, cari nu cruțau ostenelele pentru ostenelele fiilor lor, așa se vor întreba toți omenii de pe lângă orașe, cari sunt centrele de cultură pentru noi români.

Causele pentru cari a scăzut numărul tineretului român în scôlele medii sunt multe și deosebite; la totă întâmplarea locul prim îl ocupă sârăcia cea mare, care a dat peste capetele țeranilor nostri. și la acăsta s'au mai alăturat celelalte, cari nu odată au format obiect de discuțiune în presa noastră.

Didactrul cel preste măsură mare, prețul cel enorm de mare al cărților didactice, și de multe ori traficul, ce se face cu ele, cifra ficsă de elevi, preste cari de multe ori nu se pôte trece, și de multe ori și etatea înaintată a tinerilor, căci țeranii nu-și pot trimite copii la scôle străine între anii fragedei etăți de 9—12, toate acestea mult puțin stau ca pedecă în calea tinerimei noastre.

Mai pôte obveni ca motiv desgustătoriu și prospectele triste pentru viitoriu și tractarea maș-

teră a tinerimei noastre, carea nu odată se manifestă mai ales în timpul epidemic al șovinismului de ați.

An de an scade numărul tinerilor, cari inundează spre orașe spre a secultiva, și cu acăsta situațiune trebuie să ne tragem bine sama.

Pôte va fi ceva și în sistemul scôlelor noastre, care contribuie la acăsta, căci an de an vedem cum se încercă introducerea de modificări, toate ca experimentare spre a ajunge la ceva mai bun.

Noi dorim, ca țeranii nostri să-și trimită pruncii la scôlă cu ori ce greutate, dar să-și trimită cel puțin la scôlele medii inferioare să le absolve cât mai mulți, și acestia apoi să treacă în institutele noastre pedagogice sau în scôlele comerciale, și să ne sporească numărul învățătorilor, numărul omenilor cu cunoscințe finanțiare, de cari acum avem cea mai mare trebuință.

Un articol important.

În situațiunea de acum, când raporturile interne presintă o iconă atât de deprimătoare, când relațiunile dintre români și magiari apar atât de încurcate și limpedirea lor nerealisabilă, vócea bărbaților competenți și cunoscători ai situațiunei are o îndoită importanță și trebuie să i-se dea atențiunea cuvenită

Di Iosif Gall, iurist consumat, membru al casei magnatilor din Budapesta, un bărbat cu experiențe bogate și recunoscut bărbat politic, revenind asupra situațiunei prin un important articol, publicat în „Pesti Hirnap” și pe care l publicăm mai jos, o aprețiează prin sita cea desă și-și espune vederile limpede și curat.

Articolul dlui Gall a fost o mare surprinsă pentru presa din Budapesta, ea s'a ocupat cu el aprețindu l din toate punctele de vedere. Unele din foile românesci încă l'au reprodus, dar aprețierile, ce le-a făcut, nu ne mulțămesc, deore ce, neavând ce să răspundă, s'au ascuns în parte sub perdeaua ignoranței, — un fenomen deprimătoriu în lupta politică.

Noi, cari nu umblăm după utopii, cari mereu am luptat pentru consolidarea raporturilor interne dintre români și magiari și prin acăsta pentru consolidarea patriei, ne împlinim o plăcută datorință, că putem să dăm loc acestui articol, din care cetitorii se pot orienta, și care isbesce în față pe cei ce în avântul lor ușuratic și șovinist afirmă, că nu se află astăzi bărbat român, care să stea de vorbă cu magiarii.

Articolul-program îl publicăm întreg și vom lucra pentru realisarea lui în fapt.

Ici ni se deschide o vale plăcută udată de un râuleț, ce învêrte rótele unei mori, o vale, care prin caracterul seu de blândețe pare a ne invita la sine, étă un tablou idilic atrăgătoriu. În altă parte un pârău de munte viguros, se aruncă preste pârătele de stencă, ce-i stă în cale și formedă o frumósă cascadă, care conturbă tăcerea codrului secular prin murmuțul seu. Colo vedem stânci uriașe și bizare, cu cóstele lor pleșuve și prețipișe, cari sunt brăzdate de torenții de ploie, și prin a căror crepătură vulturii falnici își au sălaşurile. În alt loc vom sta uimiți pe țermul unui riu, privind cum și-a croit cale printre stânci și cum se aruncă de vale cu furia sêlbatică și cu zuzet asurđitor, prin care se pare că amenință cu răpire și nimicire stâncile și bolovanii, ce i stau în cale. Mai departe vom admira de pe vêrful cutărui dél șesul, ce se estinde la picioarele noastre, încunjurat de déluri, ca un amfiteatru uriaș, împoporat cu sate și brăzdat de riulețe și pârăie, cari se par a fi cărări argintii prin verdéța predominantă a câmpului.

În altă parte éráși ne vom opri cu admirare la pólele unui puternic colos de munte, cu piscuri falnice și cu cóstele-i prăpăstioșe, acoperite cu păduri străvechi și uriașe, prin cari ursul este domn stăpânitor. Dacă apoi urcăm atare pisc, afară de privirea largă, ce ni se deschide până în céța depărtării, vom fi adese surprinși, zărind la pólele lui, în

Éta-l:

De un timp încôce mai multe foi magiare de autoritate accentuează organisarea inteligenței române de direcție moderată, formarea ei într'o partidă, care se ia poziție față de ultraști și se și desvólte programul, accentuând în mod călduros n cesitatea unei înțelegeri frățesci între români și unguri și punându-se în prospect, că opinia publică magiară va sprijini în mod eficace luarea în considerațiune a pretențiunilor echitabile, ceea ce ar garanta valorarea lor, fiindcă ori ce guvern trebuie să se plece înaintea opiniunei publice.

Pe la sfêrșitul lui Iuliu a apărut în prețuitul d-tale diariu un articol de fond — despre care din cauza absentărei mele preste vêră n'am primit cunoscință decât mai târđiu, în care se desvólta tot acăsta idee și în care sunt direct provocat să me pun în fruntea mișcării de-a organiza o astfel de partidă.

Cu bucurie vêd începutul, ce tinde la promovarea înțelegerii frățesci; imi cade bine a auzi glasul căld, care dureră, de mai lung timp amurșise, glasul, prin care se răspândește acăsta idee; și cu toate că în amintitul articol, activitatea mea de până acum este înălțată peste valórea ei, totuși în interesul cauzei ve dătoresc mulțamită pentru recunoștință, de care a și împărțit lucrarea mea cu tendință de-a promova acest scop patriotic. La tot casul acăsta nu pôte decât să me încuragieze pe mine, ca și pe alții, ca, conform puterilor noastre, și pe viitor să ne punem în serviciul cauzei de mare importanță pentru patria noastră. Dorese din adâncul inimei mele, ca cu ajutoriul acelei dispozițiuni publice mai bune, căruia îi dau expresiune diarele unguresci în timpul mai nou, să succedă pe deplin realisarea înțelegerii frățesci.

După părera mea, nu este între magiari și români om politic de o cultură mai înaltă, care n'ar recunósce, că pentru a-și asigura viitorul contra dușmanului comun, elementul român și cel magiar trebuie să se alieze strîns unul cu altul.

Cine are serios în vedere marele scop, acela trebuie să vêdă, că pentru a se putea face acăsta, e nevoiă de indulgență împrumutată, de întărirea în-rederei reciproce. E lipsă mai ales de tot aceea, ce servește la întărirea statului ungur și a României, a sprigini acăsta cu bunăvoință reciprocă și pornind din acest punct principal sunt a se judeca cesiunile, ce se ivesc atât într'un stat, cât și în altul, ca și între amândoué statele. De aici emană necesitatea, nu numai a unei convenții comerciale din cele mai intime, ci totodată și o alianță ofensivă și defensivă. Fără îndoială un astfel de concept l'a condus pe marele nostru bărbat de stat, fericitul conte Iuliu Andrásy, și pe bărbații de stat ai României, când au înființat prima convențiune comercială cu România.

Nici Ungariei, nici României nu le este iertat a sprigini o direcțiune, care țintesc la atacarea integrității teritoriale, fiindcă acăsta sgudue ori ce încredere; ci din potrivă, și una și alta, la totă ocașiunea, trebuie să dovedescă hotărîrea cea mai neîndoită și tare, cumcă fiecare dintre ele, din punct de vedere al apărării teritoriului, pôte conta cu siguranță la sprigina celeilalte.

Lupta în contra dualismului pe lângă astfel de suposiți, chiar și din punct de vedere românesc, o consider, ca pe o încercare de sinucidere; în cazul ăderii dualismului, nu se pôte închipui altă formă de stat decât una atare, prin care ar ajunge la domniă acel element, care este dușmanul

fundul vălei, câte un frumos lac de munte sau iezăr, cu fața liniscită, în care se reogîndeză bolta azurie a ceriului și din apa căruia se adapă ciutele de munte. Apoi se lasă neamintite mulțimea mare de peșteri, ce se afundă în adâncimile pământului, ghețarele noastre, pasurile, cari ca nisce brazde uriașe despart munte de munte și mijlocesc comunicația între văi și crepăturile de déluri, pe cari poporul le numesce „chei”, cu pârăi de stânci prăpăstioșe și percurse de obicei de cătră un pârău, cari ne pun în uimire și ne însuflă respect prin grandiositatea lor?

Aceste și multe altele asemenea lor sunt elementele, cari, într'un loc aședate în grupare poetică, într'alt loc resfirate și amestecate în disordine caprițioasă, schimbându-se mereu una cu alta, alcătuiesc configurația esternă a pământului patriei noastre și sunt împodobite adese de creațiuni gigantice omenesci, de mine și resturi de turnuri și alte înțărături vechi, cari deși sunt mute, ne șoptesc traianic despre faptele eroice ale străbunilor, fapte cari pētrund înderăpt prin secolii și se perd în trecutul legendar...

Astfel ni se presintă ochilor pământul țerei noastre, dar noi ardelenii, cari primim diinlc frumșetile lui și suntem dedați din copilărie cu ele, stăm liniștiți în fața lor, pe când streinii sunt încântați și plini de admirațiune pentru atâtea, putem dice, cap d'opere ale naturei, ce le găsim la tot pasul în Ardél.

FOIȚA.

Apele noastre.

Disertațiune

de Silvestru Moldovan, ținută în ședința I. a „Asociațiunii transilvane” în 15/27 August a. c. în Sibiin.

Transilvania sau Ardélul, iubita noastră țără, putem dice, că este o carte plină de tablouri, alcătuite de mâna măestră și neîntrecută a naturei; n'avem decât să întorcem foile din acăsta mare și minunată carte, ca să ni se înfățișeze unul după altul tablourile cele mai frumóse, mai pitoresci, mai romantice, tablouri vii și încântătoare, cari delectează ochiul și spiritul îl transportă în acel stadiu de fericire, ce cuprinde pe om la privirea frumosului, sublimului.

Intr'adevăr țără noastră cuprinde în sinul seu tot felul de frumșei admirabile de ale naturei; la tot pasul, de pe vêrful fie-cărui dél sau colnic, la fie-care cotitură de râu, pe déluri, ca și pe șesuri, pe culmile de munți cele mai înalte ca și prin văile adânci se înfățișă ochiului uimit priveliști, panorame, cari de cari mai frumóse și mai atrăgătoare.

amândurora, prin urmare dela o astfel de schimbare a formei de stat, românii încă nu pot aştepta bine, ci numai rău.

Faţă cu principiile stabilite aici, să luăm acum la esaminare *ceştiunea de naţionalitate*.

Desvoltarea istorică şi transformările de stat au adus cu sine, că românii în Ungaria locuiesc în masse mai mari şi mai compacte, şi în virtutea tradiţiilor moştenite dela străbunii lor, ei se alipesc strâns de religia şi naţionalitatea lor. Cu cât creşte importanţa individului, în virtutea libertăţii individuale garantate prin constituţiune şi în urma serviciilor, ce are a presta statului, şi cu cât înainteză în cultură şi avere, cu atât e mai multă posibilitate pentru ridicarea la valoare a aspiraţiunilor naţionale şi se măreşte pretensiunile în privinţa folosirii limbii şi a participării la legislativă şi la guvernare.

Purcedând singur numai dela interpretarea ideală a a ideii de naţionalitate, atunci se poate argumenta pentru estinderea postulatelor naţionale până la marginile extreme. Deoarece însă omenirea nu trăieşte într-o lume ideală, trebuie atât singuraticii cât şi naţiunile şi statele să ţină cont la realizarea ori-cărei idei de raporturile existente, şi dacă chiar şi atari naţiuni, care constituie un stat independent, trebuie să ia în privire raporturile date, trebuie să lase multe din dorinţele şi pretensiunile lor: dacă şi acestea trebuie să ţină cont de raporturile lor cu celelalte state, de puterile lor economice şi spirituale: atunci trebuie să recunoaştem, că şi acele popor şi naţionalităţi, care nu sunt independente, ci constituie împreună cu alte popor un stat, trebuie să ţină cont în nu mai puţin măsură de raporturile existente; trebuie aşă dar recunoscut, că primele bariere, preste cari nu pot trece drepturile naţionalităţilor, sunt postulatele existenţei statului, a căror periclitare nu o suferă nici un singur stat. Intre marginile acestor bariere e a se acorda necondiţionat mulţămirea românilor în privinţa culturii şi dezvoltării naţionalităţii lor, precum şi în privinţa participării acestora la legislaţiune.

În privinţa acestor margini, a acestor postulate există mari divergenţe de păreri nu numai între magiari şi români, ci şi între singurateci bărbaţi de stat şi partide ale Ungariei. Acelea sunt prea bine cunoscute decât să fie necesar a le descrie una câte una; se pot deosebi dela un extrem până la celalalt nuanţe. Eu nici nu mi închipuim, că singur aş fi chemat a indica unica rezolvire exactă, sau a o sprigini cu argumentele cele mai temeinice; totuşi îmi permit a observa, că după modesta mea convingere ar fi mai oportun a merge pe urmele acelor bărbaţi mari ai patriei noastre, care la începutul erei constituţionale au lucrat pentru transformarea şi asigurarea corăspundătoare a constituţiunii şi au pus petra fundamentală pentru marea viitoriu al ţării.

Marele înţelept al patriei Francisc Deák s'a pus şi în ceştiunea naţionalităţilor pe un punct de vedere, care dovedeşte strălucit profunda sa înţelepciune de bărbat de stat, iubirea sa imparţială de patrie şi popor, pe care punct de vedere după părerea mea fiecare, care studiază imparţial această ceştiune, ar trebui să-l accepte şi în prezent ca pe cel mai corect.

Legea de naţionalităţi (Art. de lege XLIV: 1868), care s'a făcut sub influenţa sa esenţială, indică destul de limpede marginile până la care postulatele naţionalităţilor se pot realisa fără a vătămă interesele de existenţă ale statului, şi după convingerea mea, acea lege dacă se aplică binevoitor, în integritatea sa originală, în totă a ei plenitudine, oferă şi românilor teren deajuns pentru cultivarea limbii lor, pentru dezvoltarea naţionalităţii lor şi probarea inteligenţei lor.

Ce priveşte participarea la legislaţiune, respective restabilirea consonanţei între legea electorală existentă în părţile transilvane şi legea electorală din Ungaria propriu zisă, aceasta s'a amânat pe mai târziu; ea însă nu s'a făcut nici până în ziua de astăzi în spiritul bărbăţilor conducători remarcabili, trebuie însă negreşit să se facă.

Deoarece situaţia pe care au creat-o românii prin păşirea pe terenul pasivităţii eu am ţinut-o periculoasă şi pentru ei înşişi, m'am încercat deja în primăvara anului 1884 a grupa elementele mai moderate în giorul unui program, care se abate dela programul din Sibiu şi care după părerea mea ar fi acceptabil şi de către opinia publică magiară.

Paget dice, că doră nu există ţară fără de frumşetă de ale naturei, „dar“, continuă el, „n'am vădit nici când o ţară care să fie în întregul ei o frumşetă, precum este Ardélul:“ ér Bălcescu al nostru în istoria lui Mihail Vodă Vitézul, făcând un tablou marcant despre Transilvania — între altele dice, că ea este „o ţară mândră şi binecuvântată între toate ţările sămănate de Domnul pre pământ; ea seamănă a fi un mărgeş şi întins palat cap d'operă de arhitectură, unde sunt adunate şi aşedate cu mândrie toate frumşetile naturale, ce împodobesc celelalte ţinuturi ale Europei, pe cari cu plăcere ni le aduce aminte“...

Scopul meu aci nu este a descrie toate aceste rarităţi şi frumşetă, ci ve voui atrage atenţiunea numai asupra unora din ele, asupra acestora, cari sunt aşedate pe vâile şi ţermii apelor noastre, pentru-ce vă cer indulgenţa pe câteva momente.

Ţara noastră, ca toate ţerile muntoase, este bogată în ape, cu deosebire în ape curgătoare; afară de riurile mai mari, în toate părţile dăm de un însemnat număr de riuleţe, păraie şi isvóre, aşă că nu este vale, nu este şes s'au strimţore de munte, care să nu fie udată de vre un pârăuş, de vre-o vâliciöră sau să nu i aibă isvorul. Apele sunt acele, cari în frumşetă cu deosebire pământul ţerei noastre; ele dau vâilor şi şesurilor vivacitate şi ele sunt podoba lor, făcându-le vii şi atrăgătoare. Să cercetăm deci pe unele din ele.

(Va urma).

Punctele programului sună din cuvânt în cuvânt precum urmază:

1. Alipire sinceră către constituţia patriei noastre, încetarea luptei în contra dualismului şi a uniunii Transilvaniei; în locul acesteia emulare nobilă pentru garantarea şi dezvoltarea instituţiunilor liberale ale constituţiunii noastre.

2. După-ce aspiraţiunile naţionaliste sunt subordonate intereselor statului, se pot mişca numai în cadrul art. de lege XLIV: 1868 şi pot merge numai într'acolo ca naţionalitatea română să fie conservată şi să se poată desvolta în lăuntrul marginilor trase prin această lege şi această lege să se aplice deplin.

3. Cultivarea bunei înţelegeri cu magiarii; accentuarea comunităţii de interese existente între elementul magiar şi român, precum şi accentuarea împregiurării, că în instituţiunile liberale ale patriei e viitorul tuturor popoarelor Ungariei.

4. Din punctul de vedere al egalităţii de drept şi al spiritului liberal estinderea legii electorale ungurene asupra părţilor transilvane.

5. Conlucrarea pentru perfecţionarea administraţiunii.

6. Alăturarea la partidul liberal (guvernamental). Acest program a fost acceptat în 14 Mai 1884 la Budapesta într-o conferinţă ținută de numeroşi membrii de frunte ai inteligenţei române, partidul s'a constituit şi pentru propagarea ideilor cuprinse în acest program, eu am întemeiat o foie de partid sub titlul „Viitoriul“.

Partidul s'a estins la început, mai târziu însă s'a descompus. Nu voui să discut, din care cauză nu a ajuns la majoritate, pentru-că trebuie să evit tot ce ar pute produce animosităţi. Una dintre cauzele principale fără îndoielă e aceea, că nu a succed a deştepta încredere reciprocă.

Acastă nereuşire însă nu e motiv destul de a nu face o nouă încercare pentru realiarea partidului moderat îndată ce se va da privilegiu pentru această, „*qui perdidit numerum, incipiat iterum*“. La o reuşire se poate conta numai atunci, dacă opinia publică magiară va îmbrăţişa cauza, şi guvernul răzimat pe această se va arăta neîndoişos aplic de a lua în consideraţie dreptele pretensiuni ale românilor. Miscamentul însă nu-l poate face un singur om, pentru una reuşire e trebuinţă de toţi bărbaţii distinşi ai direcţiunii moderate, îndeosebi de intervenţia prelaţilor nostri români de ambe confesiunile, care sunt aderenţi ai direcţiunii moderate, şi ei ar împlini numai o datorie plăcută corăspundetore chemării lor, dacă ar voi să concurgă la esoperarea bunei înţelegeri frăţesci, — ei care au incontestabil o mare influenţă asupra poporului în calea clerului de jos.

Iosif Gall.

Raportul general

al comitetului Asociaţiunei transilvane penru literatura română şi cultura poporului român dăspre activitatea sa în decursul anului 1891.

(Urmare).

Escriindu se concurs, primul stipendiu nu a putut fi conferit, de ore-ce nici unul din concurenţi nu a întrunit condiţiunile din concurs. Pentru acest stipendiu s'a scris concurs nou şi comitetul nu va întârzia a-l decerne, după ce va fi expirat termenul concursual.

— Stipendiul al doilea merit pentru un elev sau elevă de conservator, la care au reflectat indiviđi, cari au întrunit condiţiunile din concurs, s'a votat d-şorei Alesandrina Cunţan din Sibiu, având a i se libera cu începerea anului scol. 1892/3.

2. În ceea-ce priveşte executarea concludelor luate în adunarea generală din 1891 comitetul îşi ia voia a raporta despre starea lucrului după-cum urmază:

a) Însărcinării primite de a lua dispoziţiunile de lipsă, pentru-ca delegaţii singuratecelor despărţeminte la adunările generale ale Asociaţiunii să fie de timpuriu anunţaţi comitetului central, comitetul dvóstră a satisfăcut, stăruind ca direcţiunile despărţemintelor să i arete înainte de adunare lista delegaţilor esmişi. În consemnarea alăturată sub 2/. se comunică despărţemintele, cari au esmis delegaţi şi numele celor esmişi, într-o cât ni s'au făcut arătările de lipsă.

b) Însărcinarea primită de a institui o „carte de aur“, în care să se inducă numele acelor binefăcători, cari au donat s'au vor dona în viitoriu preste 500 fl. Asociaţiunii, comitetul nu o a putut realiza întocmai. Cassarul Asociaţiunii, dl G. Candrea, căruia i s'a încredinţat executarea concludului respectiv al adunării generale, va desluc în raportul seu starea lucrului.

c) Prin concludul seu din şedinţa II Nr. prot. 20 lit. g. Onorata adunare generală din anul 1891, făcând provocare la un conclud anterior, a însărcinat comitetul, ca să aşeze în sala festivă a şcolii Asociaţiunii potretele făcute în pictură de oleiu ale preşedinţilor decedaţi, precum şi ale binefăcătorilor distinşi ai Asociaţiunii. Comisiunea esmisă din sinul comitetului cu îndatorirea, de a face propuneri relative la modul executării concludului onoratei adunări n'a fost pus în poziţie de a presenta raportul aşteptat şi astfel afacerea e încă pendentă.

d) În urma însărcinării primite de a tipări concludul membrilor Asociaţiunii arangiaţi după despărţeminte şi a-l trimite spre rectificarea direcţiunilor din despărţeminte, comitetul a încredinţat într-o afacere casarului Asociaţiunii, domnului G. Candrea, care poartă evidenţa membrilor, şi care în raportul seu special va arăta starea lucrului şi în afacerea această.

e) Însărcinările primite de a invita direcţiunile despărţemintelor să ne facă cunoscute, înainte de

adunarea generală, toate casurile de mörte între membrii Asociaţiunii, ca să se poată rectifica lista, ce e a se subşterne adunării generale, comitetul a satisfăcut şi lista rectificată se alătură la alt loc din acest raport.

f) În urma autorizării primite, comitetul a tipărit în câte 500 esemplare regulamentul, programa şi condiţiunile de primire ale şcolii Asociaţiunii spre a le distribui în scop de a deştepta tot mai mult interesul faţă de această şcolă.

g) În urma mandatului primit comitetul s'a pus de timpuriu în conţelegere cu direcţiunea despărţemântului, în care se ţine actuala adunare generală relativ la arangierea unei espoziţiuni de industria de casă, de produse agricole, eventual şi de alte producţiuni şi a făcut tot posibilul din patrie şi, ca asemenea espoziţiuni să se arangieze cu toate ocaşiunile adunărilor generale ale Asociaţiunii şi ca celea să fie cercetate în număr cât mai mare de ómeni din popor.

h) Însărcinării de a subşterne onoratei adunări generale raportul casarului în obiectul raşionului apoi rapórtetele despre scontrările efectuite în decursul anului, precum şi raciociniul şcolii de fete, comitetul satisface alăturând actele cerute la alt loc al acestui raport.

i) În urma mandatului de a studia ceştiunea, dacă nu ar fi timpul, ca să se introducă un alt sistem de contabilitate, comitetul a însărcinat pe casarul Asociaţiunii să i facă la timp potrivit propuneri pozitive în această afacere. În raportul seu special, dl casar al Asociaţiunii va desluc şi această afacere, precum şi afacerea cu deschiderea în raşiaciniu şi în buget a unei noue rubrici, spre a se face evidente restanţele atât la venite cât şi la eşiri, cu care, la mandatul onoratei adunări penerala din anul trecut, de asemenea a fost însărcinat.

k) Cu provocare la concludul onoratei adunări generale din anul trecut (şedinţa II Nr. prot. 20 lit. f) şi în necs cu raportul nostru pro 1890 ne luăm voia a notifica onoratei adunări, că din cauza, că unii dintre censori esteri, nici până la datul de faţă nu au subşternut raportul despre censurarea efectuită cu toate solicitările, ce li s'au făcut, prin urmare din cauze neatărnătoare de comitet, acestuia nici până la datul acestui raport nu i a fost posibil să se pronunţe cu privire la premiarea diferitelor lucrări cari au intrat în urma concursului literar dco 29 Decembre 1890 sub Nr. 292. Onorata adunare generală va binevoi a încuviinţa, că comitetul să poată spesa cu şi pentru lucrările ce i s'au prezentat şi i se vor mai presenta spre censurare şi premiere şi preste suma de 1000 fl. ce se prelinineză în acel scop pentru viitoriu, şi această în vedere, că din acest preliminar sunt a se acoperi afară de premii, şi spesele cu tipărirea documentelor publicate sub suspiciile Asociaţiunii transilvane de dl I. cav. de Puşcariu, din cari a şi eşit tomul I şi s'a distribuit în înţelesul hotărării comitetului.

3. Tot la acest titlu se cuvine să ve raportăm despre o ceştiune de importanţă pentru Asociaţiunea transilvană:

Dómna Ana vöd. Dr. Ioan Moga a transpus comitetului în conformitate cu dispoziţiunile ulterioare ale neuitatului ei soţ, hárţii de preţ în valoare de 1000 fl. cari să fie administrate ca o fundaţiune specială cu numirea „fundaţiunea Dr. Ioan Moga şi soţia sa Ana n. Bologa“ şi cu menirea de a servi pentru cultura femeiei române din Ardél. Din produsul fundaţiunii vor fi a se crea şi distribui, conform dorinţei fundatorilor, stipendii pentru fete de naţionalitate română din Ardél, fără distingere de confesiuni, cari frecuentăză vre-o şcolă de fete cu cu caracter naţional românesc, respective confesional românesc, în prima lină şcolă civilă de fete cu internat a Asociaţiunii şi şcolă elementară a „Reuniunii femeilor române din Sibiu“. Comitetul a şi luat în administrare fundaţiunea arătată şi a dispus pregătirea actului fundaţional recerut.

4. În fine ve încunosciinţăm şi despre faptul, că fericitul Ladislau Vajda, fost secretariu ministerial în pensiune, a lăsat în testamentul seu Asociaţiunii transilvane în favorul fondului şcolii ei de fete suma de 200 fl. cu dorinţa, că şi densusul să fie scotit între membrii fundatori ai acestei reuniuni. Dl Alesandru Bohaţel, căpitan suprem în pensiune, a binevoit a lua asupraşi sarcina, de a transpune comitetului atât suma testată, cât şi o copie a testamentului, îndată ce se va fi limpedit rămasul

(Va urma.)

Esamenele publice

dela şcolă capitală din Răşinari cu finea anului scoliaru 1891/92.

(Incheere.)

Tema a fost ascultată cu multă atenţiune până la fine; publicul a rămas încântat de lucrarea susamintitei eleve dicându-i: „să trăească“, apoi ii pre-

dete d-na presidentă suma de 30 lei, dîcîndu-i, că pentru lucrarea sa este premiată cu această sumă de 30 lei, și îi pune la inimă ca și pe viitoriu tot astfel să se silască. Luă apoi cuvîntul învățătorul Moise Frățilă, spunînd, că ca învățătorul de clasă al elevelor cl. a III și ca unul, ce încă a făcut parte din comisiunea cenzurătoare, își ține de datorință a face cunoscut publicului, cum și unde a fost lucrată tema din cestiune. Anume ne-a spus, că tema s'a lucrat în scôla într'o zi de vacanță cu vr'o câte-va zile înainte de examen, în prezența dnei presidente a reuniunii, a d-șorei vice-presidente, a dnului director scolar și a d-sale, dela ôrele 8—12 a. m. Tema le-a fost necunoscută elevelor, li s'a spus numai în dimineața zilei, în care au lucrat. Pe urmă prin cuvinte blînd și bine alese s'adresa inv. către elevele cl. a III, spunînd cu numele pe acelea cari au lucrat foarte bine, bine și neîndestulit, lăudînd pe cele dintâi și încurajînd pe cele din urmă. Intre daclamările unor eleve din cl. a III a împărțit dna presidentă și celelalte 2 premii pentru lucrările de mînă pe cari comisiunea le-a aflat demne de premiat anume cu premiul de 20 lei a fost premiată eleva Stana M. Lungu, pentru un covor mare și foarte elegant lucrat, ér cu cel de 10 lei a fost premiată eleva din clasa a II Victoria Goga, pentru un covoraș și alte multe obiecte foarte bine succese. Terminată premiarea dna presidentă luă de nou cuvîntul, arătînd folosul moral, ce l'a avut premiile amintite, cum pe de o parte dnii donatori au intenționat a ridica prestigiul reuniunii femeilor din Rășinari, ér pe de alta a produce emulația între eleva, atât la studiu, cât și la lucrurile manuale, încheiînd cu rugarea către cel Atotputernic, ca Acela să lungescă d-nilor donatori firul vieții până la adînci bătrînețe și să aibă și alți inițiatori, la ce publicul a erupt în frenetice urări de „să trăiescă domnii donatori“!

Pe urmă făcurăm excursiune în grădina scolară carea spre lauda dlui conducător, învățătorul Ioan Marin, s'a aflat în cea mai deplină ordine.

Înainte de a încheia raportul meu, dați-mi voie dle redactor, a mai adauge următoarele:

Mi-a plăcut mult, vîdînd că domnii preoți din Rășinari cu toții, au asistat după puțină, aprôpe la toate esamenele, cee-ce a îndemnat în parte și pe public a asista în număr atât de considerabil. Și mult mi ar fi plăcut însă, când și ceilalți d-ni preoți E. Cioran și I. Cioran urmau exemplul părintelui I. Goga și preotului gr. cat. local, cari s'au prezentat în esamene înbrăcați în reverende, arătînd prin această, că știu da însemnătatea cuvenită zilelor de examen cari pentru învățători și scolarî sunt sîrbătorile cele mai însemnate scolare. Premergînd dnii preoți și în direcțiunea această cu exemplu, chiar și publicul s'ar îndemni și mai mult a lăsa totul s'ar investimîta în haine de sîrbătoare și ar participa la esamene.

N'avem ce facea, lumea cult mereu ne critică.

Am asistat și la alte esamene, dîr suvenirî plăcute, ca dela esamenele din Rășinari, nu mi-au rămas, pe cari cu drag le port, ori unde petrec.

Tractul Sibiuului, Iuliu, 1892.

Asistent. — a —

Inscințare.

Lascôlele medii rom. gr. or. din Brașov, (gimnasiu, scôla reală inferioară și scôla comercială) anul scolar 1892/3 s'va începe cu 1 Septembrie st. v. 1892.

Esamenele emendare și cele supletorii se vor ține în 31 August st. v., ér esamele de primire pentru clasa I-a gimnasială și pentru clasa I-a reală s'vor face în zilele de înscriere.

Inscrierea scolarilor pentru anul scolar 1892/3 va urma în 1—3 Septembrie st. v. pelângă condițiunile următoare.

1. Pentru a fi primit în clasa I-a gimnasială sau reală, scolarul trebuie să fi împlinit etatea de 9 ani, și să prezente: testimoniu despre 4 c'are primare absolvate cu succes, atestat de botez și certificat ultim de vaccinare, prin care s'edocumenteze, că este altoit odată sau și de a 2 a ôră. — Cei ce nu vor produce testimoniu de clasa a 4-a primară, se vor supune la examen, în care vor avea să dovedescă, că posed cunoscînțele recerute. Ceilalți vor fi examinați din limba română și din aritmetică. Dela acest examen sunt dispensați scolarii repențenți, precum și aceia, cari în anul precedent au absolvat clasa a 4-a la scôla capitală română gr. or. de aici.

2. Școlari, cari vor să fie primiți în clasa I-a comercială, trebuie să fi absolvat cu succes 4 clase gimnasiale, sau reale, sau civile. La cas, că nu ar putea produce testimoniu necesar, vor avea să dovedescă prin esamen cunoscînțele recerute.

3. Școlarii, cari vin dela alte institute, pentru a fi înmatriculați, au să prezinte testimoniu de clasa absolvată în anul scolar 1891/2, testimoniu

de botez și cei ce n'au împlinit 14 ani, certificat de revacinare, afară de aceea acești scolarî pot fi supuși la esamen de primire.

Scolarii, cari au absolvat anul scolar precedent la scôlele noastre, nu trebuie să producă aceste documente.

4. Didactrul (tacsă scolară) se plătesce la înmatriculare sau întreg, sau cel puțin jumătate și anume:

Pentru scolarii români de confesiunea gr. or. sau gr. cat. din gimnasiul inferior și din scôla reală inferioară 7 fl. v. a pe an, ér pentru cei din gimnasiul superior și din scôla comercială 11 fl. pe an.

Pe lângă acestea scolarii din clasele inferioare plătesc ca tacsă de bibliotecă 30 cr., ér cei din clasele superioare 50 cr., scolarii de altă confesiune au să plătescă didactru de 4 ori mai mare. Cei ce s'înmatriculează de prima ôră la aceste scoli, plătesc odată pentru totdeauna 2 fl. v. a. ca tacsă de primire.

5. De didactru s'pot dispensa numai acei scolarî, cari vor cere această în scris, dovedind, că ei sau părinții lor sunt cu totul lipsiți de mijloace materiale și, că au absolvat anul precedent cu calcul general cel mai puțin „bine“ și cu purtare morală „bună“.

Cererile pentru dispensare împreună cu atestatele necesare s'vor înainta subscrisei direcțiuni până 15 Septembrie st. v., pentru semestrul prim nu s'dispensă de didactru acei scolarî, cari vin pentru prima ôră la aceste scoli; de asemenea nu s'dispensă nici un scolar de tacsă de bibliotecă.

Brașov, 17 August 1892.

Diracțiunea scôlelor medii rom. gr. or.

Varietăți.

* (Consistoriul metropolitan.) Joi s'au început ședințele P. V. consistoriu metropolitan. Spre scopul acesta au sosit în Sibiu mai toți d-nii asessori consistoriali

* (Un incident regretabil) Ni se comunică, că cu ocaziunea sîrbătorei dela Sinaia în ziua „Santei-Mării“ dărîmîndu-se balconul mănăstirei 50 de persoane din societatea alasă au rămas mai greu ori mai puțin rănite.

* (Căpitan al țerei Bucovina.) Din Cernăuți ni-se anunță, că căpitan al țerei în locul baronului Vasilco a fost numit deputatul Lupul.

* (Cas de mörte.) Stroe Brătianu, fiul regretatului Dumitru Brătianu, a răposat zilele acestea, pe când se întorcea din Stiria, unde fusese să se caute, fiind bolnav de pept. Mörtea l'a întîmpinat pe drum, între stațiunea Asuga și Bușteni. Despre înmormîntarea lui -se comunică din București următoarele: „Eri în 18/30 August v. c., ôra 5 p. m. în fața unui public ales, s'a sîvîșit la cimiteriul Șerban Vodă înmormîntarea tînrului Stroe Brătianu, înființatoriul și zelosul președinte al secțiunei ligei din Paris și unul dintre cei mai entusiasti luptători în cestiunea română.“

* (Necrolog.) Dr. Lazar Petco avocat și Anastasia Moldovan nasc. Petco anunță în numele lor și celorlalți consăngeni încetarea din viață a iubitei lor sore, respective consăngenă Veronica Petco, întemplete la 30 August 1892 st. n. dimineața la 2 ôre după un lung și grav morb.

Înmormîntarea scumpei defuncte se va întemplete în 31 August a. c. st. n. în cimiteriul gr. or. din loc după 4 ôre p. m.

Deva, 30 August, 1892 st. n.

Fie-i țîrina ușoră și memoria binecuvîntată!

* Domnii I. G. Petrescu și N. N. Deme-trescu, studenți universitari în București ne rögă să publicăm, că dînsii la mesele private nu au fost invitați ca reprezentanți ai ligei.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Din istoria arhitecturii în timpurile cele mai vechi.

După Dr. Cristian L. Stegliess.

(Urmare.)

Acestia aflau obiectele de reprezentat în natură, trebuiau să le privească cu ôre-care atențiune și puteau să deie pietrei diferite forme luate din natură; arta arhitecturii însă nu afla nici un model, după care ar fi putut să derive anumite reguli. De aci putem deduce că nici o artă din cele espuse nu s'a dezvoltat înaintea celelalte, ci toate s'au dezvoltat într'o măsură egală progresînd în mod natural spre cel mai înalt grad al perfecțiunei.

Ochiul observator — lucru de sine înțeles, — a fost îndreptat asupra clădirilor pentru a le da o formă mai frumoasă, numai după-ce reproducerea fi gurilor de ômeni și animale a corespuns cât de cât originalului, numai după ce s'a aflat relațiunea simetrică dintre un întreg și părțile lui constitutive:

Acum și numai acum s'a desteptat în sufletul omenesc sentimentul frumosului, deodată cu dorința-i învîpăiată de a-l aplica la toate lucrurile din jurul seu

Legitimitatea observațiunei de mai sus o vom afla-o făcînd o reprivire istorică preste popôrele cele mai vechi, dela cari ne-a rămas statue, piramide și resturi de edificii până în timpurile noastre. Egiptenii prelucrau figurile lor într'un stil pieș și foarte forțat, circumscrierea s'forma din linii ôble și foarte rar ovale. Așa sta lucrul și cu arhitectura; toate părțile unei clădiri erau drepte, construcții în linii rotunde se aflau foarte puține așa că totul avea fațada unei lucrări nătînge și greoe.

Stilul arhitecturii etrusce e deja ceva mai puțin pieș, figurile arhitecților etrusci au o contur mai acceptabilă și pe lângă totă poziția forțată a figurilor, stilul arhitectonic era mai plăcut. Frumosul însă nu era manifestat nici în cea mai mică măsură. Abia în figurile eline sub epocele cele mai fericite a putut arhitectura să presinte ceva frumos și maiestatic

Arhitectura s'a dezvoltat alături cu celelalte arte începînd cu epoca lui Pericle și până pe timpul lui Alecsandru cel Mare; toate împodobirile ulterioare sub punctul de vedere al arhitecturii nu contribuiau la perfecțiunea acesteia, ele erau mai mult nesce îngrămădituri făcute cu prisosință, dar fără nici un efect.

Prin urmare amintitele arte au făcut unul și același progres, toate au stagnat în una și aceeași perioadă, se deosebesc însă în privința decădinței lor totale, căci arhitectura a avut o durată mai lungă decât pictura și sculptura.

În istoria arhitecturii ni se impune datoria a face ôre-care distincțiune între edificiile publice și între locuințele private. Îndată-ce un popor s'a ridicat din starea lui primitivă, prima îngrijire a lui a fost ridicarea de temple. și numai mai târziu îl vedem că se interesează și de edificiile publice împodobindu-le după puțină, ér locuitorii cetăților și chiar fruntașii din popor locuiau în colibi sau în cele mai miserabile case.

Este dar justă observarea lui Ferguson*) că popôrele necultivate au îndeplinit une-ori opere de podôbă nedisputaveră, precum erau templele și înțariturile, conduse de idei răsboinice sau religioase. arare ori edificau însă palaturi, și și mai rar clădiri curate și comode, de cari aveau cea mai mare trebuință. Abia sub greci s'a introdus arhitectura și în casele private.

Ni se pare o curiositate această, deôre-ce ar trebui să credem, că în urma progresului omeniei în cultură, fie-care pămîntîn trebuia să și considere de prima și cea mai vrednică datorință a-și susține o locuință mai comodă, frumoasă și mai trainică, de cum s'a clădit mai înainte.

Trebuie însă să ne gîndim, că ômenii acelor timpuri patriarhiale aveau foarte puține necesități și prin urmare se îndestulau și cu câte o locuință, cât de primitivă. Și pe cât erau de modeste pretensiunile lor celor mai multe popôre antice, pe atât era adorațiunea deilor și iubirea pentru gloria și binele public așa de intensivă, încât și jertfiau totă averea, totă bogăția cîștigată prin comerciu răpiri și învingeri, pentru folosul statului, spre înfrumșetarea orașelor și spre edificarea de temple, teatre și a altor edificii, în cari și putea afla o întrîgă națiune folosul și plăcerea comună. Societatea nu era ca acuma infectată de veninul materialismului, ci fie-care membru al ei în castitatea inimei lui aducea jertfe pe altarul națiunei „pro salute patriae“.

(Va urma.)

Mulțamită publică.

Cu ocaziunea concertului dat din partea unor teologi din Sibiu, cu binevoitoriul concurs a d-șorei Venty Betti profesoră de musică în Viena și Venty Iosef, — în Dobra la 2/14 August a. c. au încurs suprasolviri dela P. O. D. Avram Păcurariu, protopresbiter în Ilia 3 fl., dela P. O. D. Romul de Crainic protopresbiter în Dobra 3 fl., p. t. Dimitrie Lăcășu notar în Zam 2 fl., Lazar László 2 fl., Lazar Árpád deputat dietal 1 fl.

Primescă deci p. t. contribuenți și pe calea această cele mai sincere mulțamiri.

De asemenea li se aduc cele mai căldurose mulțamiri d-șorei profesore Venty Betti și fratele domniei sale Iosef, și domnilor teologi, pentru onorînța făcută cu concertul, făcîndu-ne o sîră foarte plăcută.

După rațiocinare au încurs un venit curat de 26 fl. 31 cr. v. a. din care jumătate s'au administrat eforiei scolare din Cămpuri, ér jumătate celei din Dobra, fiind destinați acesti bani pentru ajutorarea copiilor sîraci dela numitele scôle.

Cămpuri, la 13 August, 1892.

Pentru comitetul arangiator

Ioan Budoiu.

*) L'histoire de republique rom. tom. I. pag. 20.

Loterie.

Mercuri, în 31 August, 1892.

Brünn: 30 53 18 58 5

ad Nr. pp. 566.

(158) 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor de învățători la școlile din comunele mai jos însemnate, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

1. Caara, cu salariu de 200 fl., dela popor, cuartir în edificiul școlii și grădina de legumi.

2. Cojocna, cu salariu de 254 fl., solviți în rate 2 lunare, cuartir în edificiul școlii și grădina de legumi.

3. Geaca, cu salariu de 120 fl., dela popor, solviți în 2 rate egale și cuartir în edificiul școlii.

4. Mânăsturul-ung., cu salariu de 260 fl., dela popor, solviți în rate lunare, cuartir în școală și lemne de foc.

5. Someșul-rece, cu salariu de 120 fl., dela popor, 24 merță mari de bucate, cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne suplicile de concurs, instruite cu documentele recerite conform legilor în vigoare, subscrisului oficiu până la termenul sus indicat.

Concurenții la postul de sub Nr. 4. sunt poftiți a se prezenta înainte de alegere la biserica din comuna citată să-și arete cunoștința în cântări și tipic, și dacă vor fi aplicați a ocupa și postul de cantor, vor primi o remunerațiune pe lângă salariu.

Oficiul protopresbiterial rom. gr. or. al Clușului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Cluș, 10 August, 1892.

Tuliu Roșescu,
protopresbiter.

(159) 1—3

CONCURS.

La școala română gr. or. cu 3 clase din Turche în protopopiatul Brașovului, a devenit vacant un post de învățător spre a căruia ocupare prin acesta se scrie concurs cu termen de 25 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a.) Salariu anual din fondul bisericeii, plătit în rate tri-lunare anticipate 250 fl.

b.) Venitele cantonale socotite minimum 100 fl.

c.) Cuartir natural și 3 stânjini lemne.

Doritorii de a ocupa pentru acest post să-și trimită concursurile instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Dela competenți se cere, ca pe lângă calificarea prescriasă să cunoască perfect cântările bisericești și tipicul, fiind alesul obligat a fi și cantor ordinar la una din cele două biserici aflate în comună, a instrui copii în cântări și a ținea dumineca și sărbătorile școlii de repetiție împreună cu ceilalți colegi ai sei.

Comitetul parohial în conțelegere cu oficiul protopresbiterial gr. or. al Brașovului

Pentru comit. parohial

A. Bărsan,
președinte.

In conțelegere cu mine

Ioan Petric,
protopresbiter.

Nr. 313

(160) 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile din comunele mai jos însemnate se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare

1. Bulzescii de jos și de sus, cu salariu anual de 250 fl., cuartir și lemne pentru încălzit;

2. Crăcunescii, cu salariu anual de 120 fl., cuartir și 16 fl. pentru lemne;

3. Mesteacă, cu salariu anual de 120 fl., cuartir și lemne pentru încălzit;

Petenții au a-și ascerne cererile instruite conform normelor din vigoare cei cari au mai fost învățători și cu documente despre praca învățetorească în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Zărandului.

Brad la 3 August, 1892.

Vasilu Damian,
protopresbiter.

Nr. 479.

(161) 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățetoresci din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Sebeșului, se scrie concurs cu termen până la 31 August a. c.

1. Pianul de jos: a) pentru postul prim cu salariu anual de 250 fl., un loc arător de 1/4 juger, 2° lemne de foc și cuartir și

b) pentru postul al doilea cu salariu anual de 200 fl., și 2° lemne de foc.

2. Daia: a) pentru postul prim cu salariu anual de 200 fl., 1° de lemne de foc și cuartir în edificiul școlii;

b) pentru postul al doilea cu salariu anual de 150 fl., 1° de lemne de foc și cuartir în edificiul școlii.

3. Laz, cu salariu anual de 200 fl., și cuartir în edificiul școlii.

Cei aleși la posturile acestea vor fi îndatorați a cânta cu copii în Dumineci și sărbători liturgia în biserică.

Doritorii de a ocupa posturile mai sus însemnate, au a-și așterne cererile, instruite conform normelor din vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial, până la termenul sus indicat.

Sebeș, 1 August, 1892.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

I. Tipeiu,
protopop.

Nr. 321.

(162) 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile din comunele mai jos însemnate se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

1. Cohalm, un post de învățătoriu cu salariu de 200 fl., cuartir natural, grădina de legumi, doi stânjini de lemne, și în fine toate drepturile dela beneficiile comunei precum ghinde în pădure etc. în rënd cu o gazdă.

2. Valendorf, un post învățetoresc cu 200 fl.

3. Bogata Olteană, un post de învățătoriu cu salariu de 150 fl., cuartir și lemne de foc.

4. Ticușul român, un post de învățătoriu cu salariu de 150 fl., cuartir și lemne.

5. Fântâna, un post de învățătoriu cu salariu de 100 fl. cuartir și lemne

Doritorii de a ocupa aceste posturi vor adresa cererile lor instruite conform normelor prescise de lege, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Cohalm, 3 August, 1892.

Oficiul protopresbiterial gr. orient. al Cohalmului în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Nicolau D. Mircea,
protopop.

Nr. 328.

(163) 1—3

CONCURS.

Devenind vacant postul învățetoresc din Moeciul inferior, prin acesta se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt 250 fl., anual. Doritorii de a ocupa la acest post au a-și așterne suplicile lor ins-

truite conform legii în termenul legal la subscrisul oficiu.

In conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Zernești, 27 Iuliu, 1892.

Oficiul prot. gr. or. al Branului.

Traian Mețian,
protopresbiter.

Nr. 467.

(145) 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățetoresci din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Sebeșului, se scrie concurs cu termen până la 31 August a. c.

1. Șugag postul învățetoresc în clasa a II-a împreună cu salariu anual de 300 fl., din alodiul comunal, cuartir în edificiul școlii, 3 stânjini lemne de foc și folosința grădinei școlare jumătate.

2. Pianul de sus, un post învățetoresc cu salariu anual de 300 fl., care se plătește în rate lunare anticipate, cuartir liber și 2 stânjini de lemne de foc.

Dela concurenții la posturile acestea se pretinde să fie cântăreți și vor fi îndatorați a cânta în Dumineci și sărbători cu copii în biserică cântările liturgice; ér în special, învățătorul din Șugag va fi îndatorat a ajuta epitropiei parohiale în lucrările scripturistice.

3. Rêhëu trei posturi de învățetoresci, împreunate cu următoarele emolumente:

a) pentru învățătorul clasei I, salariu anual de 150 fl., din cassa bisericeii, cuartir și lemne de foc;

b) pentru învățătorul clasei II, salariu anual de 180 fl., din cassa comunală și

c) pentru învățătorul clasei III, salariu anual 200 fl., din cassa bisericeii și folosința grădinei școlare. Cei aleși vor fi îndatorați a ține în Duminece și sărbători strana în biserică.

Doritorii de a ocupa vre-unul din posturile mai sus înșirate, au a-și așterne cererile, instruite conform normelor din vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial, până la termenul sus indicat.

Sebeș, 23 Iuliu, 1892.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Ioan Tipeiu,
protopop.

Nr. 278

(143) 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățetoresci cu începutul anului școlar 1892/93 la școlile din comunele bisericești mai jos însemnate în protopresbiteratul Cămpenilor se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Albac, cu 300 fl., în rate lunare din alodiu, cuartir și încălzit.

2. Certegea, cu 100 fl., din repartție, cuartir și încălzit.

3. Lăpuș, cu 200 fl., din repartție, cuartir și încălzit.

4. Lăzesci, cu 150 fl., din repartție, cuartir și încălzit.

5. Neagra de jos, cu 200 fl., din repartție, cuartir și încălzit.

6. Peleş, cu 150 fl., din repartție și încălzit.

7. Poiana, cu 150 fl., din repartție, cuartir și încălzit.

8. Ponor, cu 200 fl., din fondul școlar și repartție, cuartir și încălzit.

9. Sohodol, cu 150 fl., din repartție, cuartir și încălzit.

10. Valea verde, cu 100 fl., din repartție și din cassa bisericeii și încălzit.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi să-și trimită cererile lor concursuale cu documentele recerute de legile școlare din vigoare la subscrisul oficiu până la termenul pus.

Concurenții la postul prim să se prezenteze înainte de alegere în co-

muna bisericească pentru a arăta cunoștințele lor în cântările și tipicul bisericeii noastre, și cel ales va fi datoriu a purta serviciul de cantor în biserică la sărbători.

Oficiul protopresbiterial gr. orient. al Cămpenilor.

Cămpeni (Topánfalva), 22 Iuliu, 1892.

Romul Furdui,
protopresb.

Nr. 363.

(141) 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățătoriu la școlile din comunele mai jos însemnate se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Poiana, trei posturi de învățători, cu salariu de câte 300 fl., solvinți prin epitropia parohială în rate lunare anticipate.

2. Mercurea, un post de învățătoriu cu salariu de 250 fl.

3. Păuca, un post de învățător cu salariu de 150 fl.

4. Tău, un post de învățător cu salariu de 200 fl., cuartir natural în edificiul școlii.

Doritorii de a ocupa pentru aceste posturi, să-și trimită concursurile, instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, în Mercurea.

Dela concurenți se cere, ca pe lângă calificarea formală să fie cântăreți, fiind alesul obligat a conduce cântările corale. De asemenea va fi alesul dator a ține în fie-care Duminecă și sărbătoare o strănă în biserică. Spre scopul acesta concurenții să se prezente în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, înainte de alegere.

Mercurea, 21 Iuliu, 1892.

Oficiul protopresbiterial gr. orient. al Mercurei, în conțelegere cu respectivul comitet parohial.

În absența P. protopresbiter

Vasilu Necșa,
paroch.

Nr. 301.

(154) 2—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Băresci cu filiile Dumesci și Lungșóra, protopresbiteratul Iliei, după ce în urma concursului prim nu s'au ivit candidați, prin acesta se scrie concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în diarul „Telegraful Român.”

Emolumentele sunt:

Tote venitele parohiale statorite în sedința comitetului parohial ținută la 10 și 30 Iuliu 1890, care dau la oaltă venitul anual de 421 fl. 42 cr.

Concurenții își pot lua informațiuni despre starea acestei parohii la oficiul parohial și cel protopresbiterial.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petițiunile concursuale instruite conform legilor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiterial gr. orient. al tract. Iliei, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ilia, la 28 Iuliu, 1892.

Avram P. Păcurariu,
protopresbiter.

Nr. 505 prot.

(164) 1—1

Anunț.

Prin acesta se aduce la cunoștința tuturor celor interesați, că Lazar Călbăză, gr. or. din Trapold este total divorțat de soția sa Maria Ticușan gr. or. din Trapold, pe baza sentinței Preaveneratului consistoriu arhidieceșan dto 13 Maiu 1892 Nr. 3153 B.

Sighișóra, 11 August, 1892.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Sighișorei

Dimitrie Moldovan,
adm. prot.